

KOOSTÖÖ TABEL

Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta laekunud ettepanekud.

Nr	Osapool	Kirja kuupäev ja nr	Ettepanek	Omaavalitsuse seisukoht
	Ametid		Ettepanekuid on vajadusel lühendatud.	
1.	Keskkonnaamet	LÄHTESEI-SUKOHAD – 23.01.2019 nr 6-5/19/4-2	<p>1.LOODUSKAITSE</p> <p>Lähteseisukohtade punktis 3 märgitakse, et üldplaneeringu käigus koostatakse kaitseobjektide teemakaart. Palume teemakaardil käsitleda üldplaneeringu alal paiknevaid looduskaitseeaduse (edaspidi LKS) § 4 tähenduses kaitstavaid looduseobjektid, sh tuua välja üle-euroopalisel kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvad linnu- ja loodusalad. Käsitleda tuleb ka looduskaitseeaduse alusel kaitstavate liikide püsielupaikad ja kasvukohti, kusjuures juhime tähelepanu, et LKS § 53 tulenevalt on I ja II kaitsekategooriasse kuuluva kaitstava liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud. Üldplaneeringu seletuskirja palume lisada kaitstavate loodusobjektide keskkonnaregistri väljavõtte aja, kuna andmed võivad olla ajas muutuvad. Kaitstavate loodusobjektide osas tuleb arvestada kehtestatud kaitse-eeskirjadega ja neis seatud tingimustega (sh arvestada kaitse-eesmärkide ja väärtustega), seejuures soovime seletuskirjas nimetada ka Vabariigi Valitsuse määruse, millega ala kaitsekord ja kaitse-eesmärk on kehtestatud, number ja vastuvõtmise kuupäev ning viited kaitsekorralduskavadele. Tuua välja kaitstavate loodusobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada projekteeritavate objektidega.</p>	<p>1.Kajastame nimetatud objekte üldplaneeringu täpsusastmes, tegu on vaid hetkeseisu informatiivse kihiga, viited kaitsekorrale jm tingimustele ei ole asjakohane, sest üldplaneering nii täpset infot ei kajasta. Tegu on vaid taustainfoga kitsenduste kohta, mida hiljem vaadatakse ajakohases Maa-ameti kaardirakenduses.</p> <p>Kattuvusi saab kaardirakenduses näha.</p>

		<p>2. KSH VTK punkti 4.4 täiendamiseks märgime, et üldplaneeringu KSH Natura hindamisel (vähemalt Natura eelhindamisel) tuleb arvestada lisaks otsestele mõjudele ka kaudseid ja kumuleeruvaid mõjusid. Sõltuvalt mõjuallikast ja/või planeeringu täpsusastmest on vajalik teostada eelhindamine või asjakohane hindamine. Hindamise üheks väljundiks võiks olla teadaolevate objektide-juhtude määratlemine, mille puhul edaspidistes etappides on vajalik Natura asjakohane hindamine.</p>	<p>2. Seisukohaga arvestatakse KSH käigus Natura (eel)hindamise läbiviimisel.</p>
		<p>3. I JA II KAITSEKATEGOORIASSE KUULUVATE LIIKIDE KÄSITLEMINE</p> <p>LKS § 53 lõike 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine masinatevahendites keelatud. Kaitstavate liikide käsitlemiseks on järgnevad võimalused:</p> <p>1) koostada planeeringust kaks versiooni – avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon (esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse);</p> <p>2) kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja püsielupaiku „tsenseeritult” – näiteks ühe tingmärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik”, eraldamata kaitsekategooriaid. Probleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooriasse kuuluvate liikide püsielupaigad, mille alusel on võimalik saada teavet liigi pesapuupaiknemise kohta ning seeläbi otseselt ohustada liigi elu (elutingimusi).</p> <p>Eelistatum on teine variant, mille puhul näidatakse üldplaneeringu joonistel (sõltuvalt vajadusest ja planeeritavast alast) kõiki (nt tiheasustusaladel) või siis maakasutuse planeerimisel olulist tähtsust omavaid kaitstavate liikide leiukohti/püsielupaiku ühe tingmärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik”, kuid erandina ei kujutata I kaitsekategooria liigi ringikujulisi (liigi pesapuud</p>	<p>3.Võtame teadmiseks ja käsitleme ÜP täpsusastmes.</p>

		<p>ümbritsevaid) ehk LKS § 50 lg 2 kohaseid püsielupaiku.</p> <p>Vastav märkus peab olema ka planeeringu seletuskirjas ja legendis kajastatud. Juhul, kui üldplaneeringuga kavandatakse olulisi maakasutusmuutusi kaitstavate liikide leiukohtades, oleks soovitatav planeeringu kitsenduste joonistel (juhul, kui sellise täpsusastmega vormistatakse, näiteks tiheasustusaladel) need alad ka vastavalt markeerida (nt alana, kus arendustegevustel tuleb arvestada liigikaitse tingimustega), teavitamiseks et antud alade arendamisel on teatavad looduskaitse lised kitsendused, mille sisuline pool selgub arenduse detailsetes etappides.</p>	
		<p>4.VEEKOGUDE KAITSEVÖÖNDID</p> <p>Lisaks lähteülesande punkti 2 tabelis märgitud Peipsi järve ehituskeeluvööndi vähendamisele ning punktis 3 nimetatud ehitusjoone määramisele, tuleb planeeringus käsitleda kalda piiranguvööndi (LKS § 37), ehituskeeluvööndi (edaspidi EKV; LKS § 38) ja veekaitsevööndi (VeeS § 29) ulatust, samuti EKV lähtejoone määramist.</p> <p>PlanS § 75 lg 1 p 9 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusala dega siseveekogul. Vastavalt keskkonnaministri 28.05.2004 määrusele nr 58 "Suurte üleujutusala dega siseveekogude nimistu ja nendel siseveekogudel kõrgveepiiri määramise kord" on EKV lähtejooneks alluviaalsed soomulad ehk lammi madalsoomullad.</p> <p>Tulenevalt mullakaardi ebatäpsustest soovitate üldplaneeringu koostamisel vajadusel kriitilistel aladel mullastiku andmeid täpsustada või kaaluda ka teiste üleujutuste esinemist peegeldavate kriteeriumitega arvestamist (nt veetasemete andmestik).</p> <p>EKV lähtejoone määramisel tuleb arvesse võtta ka täiendavad kohapõhised asjakohased andmed. Veeko-</p>	<p>4. Veekogude kaitsevööndeid kajastame vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele.</p> <p>EKV määramisel lähtume KeA seisukohtadest lähtuvalt.</p>

		<p>gude ehitus keeluvööndite ulatuses (LKS § 38) on vajalik käsitleda ka asjakohaseid erandeid, mis tulenevad LKS § 38 lg 4 ja 5, samuti kaldaastangu erisus LKS § 35 lg 5, korduva üleujutusega veekogude ranna või kalda piiranguvööndi erisus LKS § 35 lg 4 ning metsamaa erisus LKS § 38 lg 2 ja erisus tiheasustusalal LKS § 38 lg 1 p 3. Metsamaa erisust ei ole vajalik planeeringujoonistel graafiliselt kujutada seetõttu, et olukord on ajaliselt muutuv, kuid vajalik on lisada vastav märkus seletuskirja.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad, kusjuures palume juhendada ka LKS §-st 41. Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla kuuluvad objektid, nt tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised, sadamate, sil-dumis-ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud neile.</p> <p>EKV vähendamine ja suurendamine (PlanS § 75 lg 1 p 12): Uue üldplaneeringu koostamisel kaotab senine sama territooriumi hõlmav üldplaneering kehtivuse, siis ei kehti ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud planeeringus käsitletud EKV vähendamised). Kohalikud omavalitsused võivad viia uue üldplaneeringu koostamise raames läbi varasemate üldplaneeringutega antud EKV vähendamise kaardistamise, millega kehtestuksid varasemate EKV vähendamiste nõusolekud ja need kanduksid uude planeeringusse. Seega tuleb EKV vähendamise kaardistamisel (joonisel) ning seletuskirjas või lisa kujutada/loetleda varasemad EKV vähendamised. Üldplaneeringu tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet seisukoha, kas varasemad EKV vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue ÜP puhul</p>	
--	--	--	--

		<p>arvestada (kui olud on muutunud, siis võib erandjuhul olla vajalik uus EKV vähendamise kaalumine).</p> <p>Juhul kui koostatava üldplaneeringu raames ei viida läbi EKV kaardistamist ja/või ei tooda välja veekogusid, kus eelmiste üldplaneeringutega on EKV-d vähendatud, siis automaatselt varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse üle ei kandu.</p>	
		<p>5. KALLASRADA, selle sulgemine ja ümbersuunamine, sellele juurdepääsuvõimalused.</p> <p>Plans § 75 lg 1 p 11 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine. Keskkonnaseadustiku üldosa seadus § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine üldplaneeringuga.</p>	5.Käsitleme ÜPs.
		<p>6.KLIIMAMUUTUSTEGA kohanemine, sh üleujutusosalad</p> <p>Lähteülesande punkti 2 tabelis on nimetatud vajadus määrata Piusa jõe luha üleujutusala piir.</p> <p>Lisaks tuleks üldplaneeringuga määratleda üleujutusohelikud alad (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste korduvate üleujutustega aladega ega piirdu vaid maandamiskava alusel määratud üleujutusohuga riskipiirkondadega) ning üleujutusohuga aladele ehitustingimused seada.</p> <p>Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada kliimamuutuste ja üleujutusega. Palume üldplaneeringu koostamisel ja keskkonnamõju strateegilisel hindamisel arvestada haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, ranna- ja kaldaerosiooni kiirenemine, maalihete esinemine ning linnaliste asumite soojussaarte efekt) ja nende maandamise võimalustega. Soovitame tutvuda Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskava ja kliimamuutustega kohanemise arengukavaga.</p>	6. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.

		<p>7. MÜRA Lähteseisukohtade punkti 2 tabelis märgitule tuleks liisaks müra normtasemetega kategeooriate määramisele ka tuvastada probleemsed piirkonnad, kus on võimalik, arvestades kavandatavaid arenguid, müra normtasemetega ületamist. Samuti tuleks kontrollida, et kas kavandatavad maakasutuse juhtotstarbed on tekitatava müratasemetega mõttes sobilikud?</p>	<p>7. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p>
		<p>8. VÄLISÕHK Üldplaneeringu koostamisel tuleks lähtuda Eesti Keskkonnastrateegiast aastani 2030 (http://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/ks_loplil_riigikokku_pdf.pdf), milles on ühe probleemina välja toodud transpordist tulenev saaste. Lisaks tuleks üldplaneeringu koostamisel arvesse võtta, et tööstuspiirkonnad tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale, sest ennekõike sellest tulenev lõhna- või mürahäiring tekitab hiljem probleeme, mida lahendada on väga raske. Näiteks puidu- ja mööblitööstus (müra, lõhn), ka värvimisega tegelevad remonditöökodad (kemikaalide lõhn), linnu- ja loomakasvatused (lõhn), igasuguste vedelproduktide (kütuste, kütusekomponentide) laadimine ning hoiustamine (lõhn, müra) aga ka tahkekütusel katlamajad (nn toss või suits, lõhn, müra), karjäärid (tolm, müra) tekitavad probleeme, kui need on elanikele lähedal. Samas tuleks teha vahet saastavamal tööstusel/tootmisel/tegevusel (vt eelpool näiteid) ja vähemsaastavamal (nt erinev käsitöö, teatud väiksem toiduainetööstus), see ära defineerida ning kasutada vähemsaastavama tööstuse ala nn puhveralana.</p>	<p>8. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p>
		<p>9. JÄÄTMED Lähteülesande peatüki 2 tabelis märgitakse, et määratakse kompostimise asukohad. Lisame, et jäätmeäitlusobjektid, sh kompostimisplatsid, tuleb planeerida selliselt, et need ei tekitaks keskkonahäiringuid (müra, vibratsioon, tolmu, ebameeldiv lõhn jms) ja negatiivset mõju</p>	<p>9. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p>

		<p>elanikkonnale, vältides sellega hilisemaid probleeme. Jäätmeäitluskohtadega seonduvat peab kavandama kohalik omavalitus. Kompostimisplatside rajamisel arvestada ka Värska Sanatooriumi kasutatud ravimuda kompostimisvõimalustega ning hinnata keskkonnanahäiringuid. Üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmeavaga 2014-2020 seatud eesmärgid ja liitunud omavalitsuste jäätmeavade seatud eesmärgid. Kindlasti tuleb kajastada Setomaa valla territooriumil asuvaid suletud prügilaid ja nende keskkonnamõju.</p>	
		<p>10. MAAVARAD Lähteülesande peatüki 2 tabelis märgitakse vajadus Marinova karjääri taastamiseks ning maakasutuse määramine maavara ammendumise järgselt. Täpsustame, et Marinova dolokivimaardlas on hetke seisuga 2 karjääri; Marinova I dolokivikarjäär ja Marinova II dolokivikarjäär. Lisaks on maardlas karjääridega piirneval alal geoloogilised uuringud Marinova III ja Marinova IV uuringuruumis. Varude selgumisel, võib ka neile aladele esitada kaevandamisloa taotlusi. Marinova ja Marinova II dolokivikarjääride kaevandamislubade kohaselt korrastatakse need tehisveekoguks (tehisveekogudeks). Tehisveekogu suurus selgub korrastamisprojekti koostamisel. Lisaks KSH VTK peatükis 4.5 märgitule tuleb üldplaneeringuga määrata maardlate ja maavara kaevandamisega kaasnevad mõjud maakasutusele ning ehitiste ehitamisele. Lisaks tuleb käsitleda ala kaevandamisjärgset maakasutust. Olulised küsimused on nt järgnevad: Millised on mõjud ja millised kitsendused sellega kaasnevad? Millised tingimusi on otstarbekas seada üldplaneeringuga? Kuidas võiks kaevandamine aidata kaasa piirkonna arengule? Milline võiks olla maakasutus peale maavara ammendumist (nt lasketiir, tuulikupark, puhkeala, sõudeka-</p>	<p>10. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p> <p>Maardlate tingimusi ja perspektiivseid maakasutusi saame käsitleda üldplaneeringu täpsustamises, arvestame mh maakonnaplaneeringust tulenevaid tingimusi. Tuuleparkide rajamine on Setomaa vallas riigikaitsepiirangute tõttu välistatud.</p> <p>Üldplaneering kooskõlastatakse maardlate osas Maa-ametiga.</p>

		<p>nal, mets)? Arvestades, et kaevandamislube andes määratakse loas ära kaevandatud maa korrastamise suund igale mäeeraldisele individuaalselt. Eelkõige lähtutakse senisest maakasutusest ning edasisest visioonist. Seega turbatootmisalad korrastatakse enamasti soodeks, liiva- ja kruusakarjäärid metsa- või rohumadeks. Kaevandades allpool põhjaveetasel korrastatakse veekoguks. Enne kaevandamise lõppu antakse ettevõttele korrastamistingimused ja selle alusel tehakse korrastamisprojekt.</p> <p>Eestis on teatud piirkondades suur ehitusmaavarade nõudlus, mis survestab uute karjääride avamist, mis omakorda võib tekitada (tekitab) pingeid kogukondade ja arendajate vahel. Ühelt poolt tuleb kohalike kogukondade arvamust arvestada, kuid selge on ka see, et kusagilt peab ehitusmaavarasid kaevandama. Seega on vajalik leida võimalusi nende vastandlike huvide tasakaalustamiseks. Ühelt poolt tuleks planeerimisel konfliktide ennetamiseks vältida asustuse ja muude maa kasutusviiside, mida võiks kaevandamine häirida, kavandamist kasutuses aga ka veel avamata maardlate vahetusse lähedusse ning samuti potentsiaalsete maardlate lähedusse (nt asi on uuringu faasis). Samas peaks planeeringu koostamisel aga arvestama kindlasti sellega, et maavara on vajalik kaevandada ja kuskil peab seda tegema, et tagada varustuskindlus.</p> <p>Tegemist on teemaga, mis on aina rohkem päevakohane. Igal juhul tuleb üldplaneeringu koostamisel lähendada sellest, et maardlate ja potentsiaalsete maardlatega tuleb arvestada, ei saa võtta seisukohta, et kaevandamine ei ole lubatud. Samuti mitte kanda planeeringusse kohustus, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlemisel tuleb teha keskkonnamõju hindamine. Tuleb analüüsida, missugused on konfliktid alal.</p> <p>Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada maapõu-seaduse § 15 lg 7, mis sätestab, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse</p>	
--	--	---	--

			<p>üldplaneering, detailplaneering ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-is sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.</p>	
			<p>11.VESI KSH VTK peatükis 4.2 märgitakse, et hinnatakse mõju veekogudele ja põhjaveele. Lisame, et veevaldkonnas peaksid olema käsitletud hüdrogeoloogia, põhjavee kaitstus, veealade (veekogude) üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, põhiliste tehnovõrkude trasside, joogiveeallikate (sh sanitaarkaitsealad), reoveepuhastite (sh kujade), maaparandussüsteemide asukoha määramine, veekogude ranna ja kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd, kallasrajad, vajadusel maasoojus(puurkaevud). KSH-s peaks olema käsitletud põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus ja neile arendusest tulenev mõju. Võtta arvesse Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid. Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada veemajanduskavaga seatud eesmärgid ja meetmeid. Kuna veekogud võivad läbida mitmeid omavalitsusi, siis võib ühes omavalitsuses kavandatu mõjutada terve veekogu seisundit, sh ka teises maakonnas. Seetõttu tuleb veekogu hea seisundi säilitamiseks või saavutamiseks teha koostööd ka teiste kohalike omavalitsustega, mida veekogu läbib. Arvestada ja käsitleda põhjaveemaardlate kinnitatud põhjaveevarusid (06.04.2006 käskkiri nr 405), veekaitsealade kitsendustega alasid (sh kaitsmata põhjaveega alad) ja üleujutusega seonduvate riske (üleujutusohuga seotud riskide maandamiskavad). Tuua välja tehnovõrkude ja -rajatiste üldised asukohad, seonduvad kitsendused ja probleemkohad.</p>	<p>11. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p> <p>Avalike ja olulisemate tehnovõrkude üldised asukohad kajastatakse ÜPs vastavalt selle täpsusastmele. Kitsendused kajastuvad Maa-ameti kaardil.</p>
2.	Maa-amet	LS 25.11.2019 nr 6-	1. Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha	1.Teadmiseks võetud.

		3/19/1715 8-2	<p>Keskkonnaministeerium. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal.</p> <p>2. Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga.</p> <p>3. Seisuga 20.11.2019 asuvad Setumaa valla üldplaneeringu territooriumil osaliselt või täielikult 15 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat ja 4 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt palume üldplaneeringu koostamisel kasutada üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid. Üldplaneeringu joonistel palume kajastada keskkonnaregistris Setumaa vallas arvel olevate maardlate piire.</p> <p>4. Lisaks palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve kehtivate lubadega mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele ning reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarbe anda nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.</p> <p>5. Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlusega ning edastada planeeringulahendus enne vastuvõtmist Maa-ametile kooskõlastamiseks. Maa-amet aktsepteerib planeeringumaterjalide ja menetlusdokumentide edastamist nii digitaalselt aadressile maaamet@maaamet.ee kui ka materjalide allalaadimist vastavalt veebiaadressilt.</p>	<p>2. Arvestame vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele ning vajadustele.</p> <p>3. Arvestame vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele ning vajadustele.</p> <p>4. Arvestame vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele ning vajadustele.</p> <p>5. Teadmiseks võetud.</p>
3.	Maanteeamet	Algamine 13.11.2018 nr 15- 2/18/4980 2-2	<p>Palume kaasata Maanteeamet üldplaneeringu ja KSH koostamisse PlanS § 76 lg 1 ja 2 alusel. Planeeringuga seotud teated ja taotlused edastada Maanteeametile e-posti aadressil maantee@mnt.ee.</p>	Arvestatakse
		LS 06.02.2019	1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine:	

		nr 15-2/18/4980 2-4	<p>1.1. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringut täpsustava teemaplaneeringuga „Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad“ kavandatud teedevõrgustik, sealhulgas seatud tingimused.</p> <p>1.2. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik, - so riigiteede perspektiivsed trassid sh ristumiskohad, kogujateed jms.</p> <p>1.3. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad.</p> <p>1.4. Määrata olemasolevate ja kavandatud teede funktsioonid: näiteks kohalik tee, avaliku kasutusega eratee. Riigiteedeks määramine ja riigiteede kohalikeks teedeks määramine toimub koostöös Maanteeametiga.</p>	<p>1.1. See info on lähtealuseks, vajadusel tingimusi täpsustatakse koostöös Maanteeametiga.</p> <p>1.2. See info on lähtealuseks, vajadusel lahendust täpsustatakse koostöös Maanteeametiga.</p> <p>1.3. Arvestame üldplaneeringu täpsustamises.</p> <p>1.4. Arvestame üldplaneeringu täpsustamises ja selle vajadustest lähtuvalt. Riigiteede osas teeme Teiega koostööd.</p>
			<p>2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine, riigitee kaitsevööndi vähendamine:</p> <p>2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse käsitlemisel lähtuda EHS § 71 lõikest 2 ja tänava puhul sama paragrahvi lõikest 3.</p> <p>2.2. Värska alevikku läbivad riigiteed on EHS § 92 lg 3 mõistes tänavad. EHS § 71 lg 3 alusel oleme hinnanud alevikku läbivate riigiteede kaitsevööndite ulatust. Linnaalse liikluskeskkonna puudumise tõttu ja tee funktsioonist lähtuvalt, teeme ettepaneku määrata alljärgnevatel riigiteedel kaitsevööndi laiuseks 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast:</p> <p>2.2.1. riigitee nr 18179 Värska sanatooriumi tee km 0,15-1,05;</p> <p>2.2.2. riigitee nr 18197 Värska – Podmotsa km 0,6-2,24;</p> <p>2.2.3. riigitee nr 18178 Värska – Ulitina km 0,5-2,58.</p>	<p>2. Teede kaitsevööndite puhul lähtume määrusest ning täpsustame vööndeid koostöös Teiega ÜP käigus.</p>

		<p>2.3. Juhul kui olemasolev hoonestusjoon jätkub väljaspool alevikku, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjenduste alusel EhS § 71 lõikest 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist.</p> <p>2.4. Riigiteede kaitsevööndid vormistada suletud joone kujul ning digitaalne kiht lisada planeeringu kooskõlastamise taotlusele GIS või CAD formaadis.</p>	
		<p>3.Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine:</p> <p>3.1. Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.</p> <p>3.2. Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida.</p> <p>3.3. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt EhS-le teeregistrisse kandmiseks.</p> <p>3.4. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igaühel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt.</p>	<p>3. Kaalume ettepanekutega arvestamist ÜP koostamise käigus, arvestades kohalikke vajadusi ning teeme selleks mh koostööd Maanteeametiga.</p> <p>3.1.Üldise põhimõttena saame käsitleda, erandid peavad olema võimalikud.</p> <p>3.2.Võimalusel arvestame.</p> <p>3.3.Üldist põhimõtet ei saa anda, sõltub asukohast ja vajadustest. Arendused realiseeruvad tihti erinevatel aegadel.</p> <p>3.4. Üldist põhimõtet ei saa anda, sõltub asukohast ja vajadustest. Arendused realiseeruvad tihti erinevatel aegadel.</p>

		<p>3.5. Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohusteta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.</p> <p>3.6. Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi, määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik juurdepääsude tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt ala lähinaabritele.</p> <p>3.7. Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada välja poole riigitee transpordimaad. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.</p> <p>3.8. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suured kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede, kandevõimet või viia neid muul moel liikluskoormusega vastavusse.</p> <p>3.9. Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.</p> <p>3.10. Riigiteedele määrata 20 m laiune tehnoloogiline vöönd äärmise sõiduraja välimisest servast tee ohutuse tagamiseks, perspektiivseks teede õgvendusteks ja laiendusteks, koguja- ja kergliiklusteede välja ehitamiseks, avalikes huvides vajalike tehnovõrkude- ja rajatiste paigutamiseks ning teede püsivust tagava veerežiimi parandamiseks. Kuni 10 m teekaitsevööndi puhul lugeda tehnoloogilise vööndi laiuseks kuni 10 m. Tehnoloogilises vööndis tuleb ehitustegevuse planeerimisel tee ohutuse tagamiseks kaasata Maanteeamet.</p>	<p>3.5. Üldist põhimõtet ei saa anda, sõltub asukohast ja vajadustest. Arendused realiseeruvad tihti erinevatel aegadel.</p> <p>3.6. Kaalume täiendavalt ÜP käigus, üldist tingimust v-o keeruline anda ÜP täpsusastmes.</p> <p>3.7. Kaalume ettepanekut ÜP koostamise käigus. Avalikust huvist lähtuvad rajatised (nagu seda on kergliiklustee) puhul ei saa eristada omandivormi.</p> <p>3.8. Kaalume.</p> <p>3.9. Kaalume.</p> <p>3.10. Kaalume.</p>
--	--	--	---

		<p>3.11. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga ligipääsetavus.</p> <p>3.12. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks üldjuhul ei juhitata arendusalade sademevett riigitee kraavidesse.</p> <p>3.13. Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks.</p> <p>3.14. Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ja liiklusummikute ärahoidmisele;</p>	<p>3.11.Kaalume.</p> <p>3.12.Keskkonnaministerium on rõhutanud, et sademeveesüsteemid tuleb kavandada terviklikult valgalapõhiselt (nii tehniliste lahenduste kui ka hooldamise osas), seega ei saa selle tingimusega tingimata arvestada.</p> <p>3.13.Kaalume, kuid selline põhimõte võib minna vastuollu terviklike keskkonna seisukohast jätkusuutlike süsteemide rajamisel.</p> <p>3.14.Arvestame üldplaneeringu täpsusastmes.</p>
		<p>4.Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine:</p> <p>4.1. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada, et kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.</p> <p>4.2. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi koguja- teede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele.</p> <p>4.3. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liikluskorraldust suurendavad arendused keskustesse.</p> <p>4.4. Vältida planeeringulahendust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks.</p>	<p>4. Tingimused võetakse teadmiseks, põhimõtteid kaalutakse planeeringu koostamisel. ÜP kavandav ja suunab maa- ja ruumikasutust valla ruumilise arengu põhimõtetest ja vajadustest lähtuvalt. ÜP määratakse ühendus- ja juurdepääsuteede vajadus ja põhimõttelised asukohad, jalgratta- ja jalgteede vajadus ja põhimõttelised asukohad, et tagada sidus teedevõrk, ohutumad ja mugavamad liikumisvõimalused. ÜPga tuleb määrata optimaalne ruumikasutus, mille üheks komponendiks on transpordivõrk, sh riigiteed ja kohalikud teed. Transpordivõrgustik ja liikum-</p>

			<p>4.5. Põhimaanteedele uusi samatasandilisi ristumiskohti mitte kavandada. Kohalike teede liitumine põhimaanteedega toimub ainult üldplaneeringuga kavandatud eritasandiliste ristumiskohtade (sõlmede) kaudu. Arvestada, et olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad senise maakasutuse tarbeks ega jää pikas perspektiivis kasutusele.</p> <p>4.6. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepool.</p>	<p>vus on omavahel seotud. Piirkondlikest eripäradest tulenevalt ei pruugi välja toodud põhimõtete kohaldamine olla üheselt võimalik.</p>
			<p>5. Palume planeeringus kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede nimetusi ja numbreid (vt link allpool). Planeering kooskõlastada Maanteeametiga. Kooskõlastamisel palume esitada meie kirjale vastava ülesehitusega ülevaade (näiteks tabelina) Maanteeameti ettepanekute arvestamise kohta planeeringulahenduse väljatöötamisel. Oleme valmis koostööks planeeringu koostamisel ning vajadusel selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid.</p>	<p>5. Arvestame.</p>
4.	Põllumajandusamet	Algamine 19.11.2018 nr 14.5-1/1678-1	<p>1. Üldplaneeringu lähteseisukohtades peaks põhieesmärkidena arvestatud olema Põllumajandusameti tegevusvaldkonda jäävate teemadega (liigvee ära juhtimine maatulundusmaalt, väärtuslike põllumaade säilitamine). Põllumajandusameti jaoks on oluline, et üldplaneeringu koostamise ülesannetena ja lähteseisukohana oleks nimetatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavate meetmete määramine (süsteemide tervilikkuse säilitamine).</p>	<p>1. Vajalikud valdkonnad kajastuvad ülesannete tabelis. UP põhieesmärk on maakasutus ja ehitustingimuste määramine, Põllumajandusameti valdkonnad on täiendavad teemad, mida ÜPs käsitletakse vastavalt ÜP täpsusastmele.</p>

			<p>Kui planeeritavale maa-alale jääb maaparandussüsteeme, siis peab ka planeeringus olema nendele tähelepanu pööratud – maaparandussüsteemid peavad olema kajastatud nii joonistel kui ka seletuskirjas.</p>	
			<p>2. Üldplaneering peaks kajastama järgmistest nõuetest tulenevat:</p> <p>Maa sihtotstarbe muutmine (ka kinnisasja ümber kruntimine, jagamine, ühendamine, liitmine või eraldamine) Vastavalt maaparandusseaduse § 48 lg 1 (uues maaparandusseaduses § 51 lg 1) tuleb maaparandussüsteemide maa-alal sihtotstarbe muutmine kooskõlastada PMA-ga.</p> <p>Muu ehitise ehitamine maaparandussüsteemile Vastavalt maaparandusseaduse § 47 lg 1 (uues maaparandusseaduses § 50 lg 1) tuleb maaparandussüsteemide maa-alale muu ehitise ehitamine kooskõlastada PMA-ga.</p> <p>Lisavee juhtimine maaparandussüsteemi Tulenevalt maaparandusseaduse § 47 lg 1 (uues maaparandusseaduses § 53) ja Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ § 5 lg 8 on lisavee (nt heit- või sadevee) juhtimiseks maaparandussüsteemi või selle koosseisu kuuluvasse vooluveekogusse vajalik saada kooskõlastus Põllumajandusametilt.</p> <p>Maaparandushoid Tulenevalt maaparandusseaduse § 45 lg 2 ja 3 (uues maaparandusseaduses § 44 lg 2) ei tohi maaparandussüsteemi omanik maaparandushoiutöid tehes takistada veevoolu maaparandussüsteemis ega kahjustada keskkonnaseisundit, maaparandussüsteemi või selle toimimist. Maapa-</p>	<p>2. ÜP ei tsiteeri seadusi, kuna need on ÜPst sõltumatult kohustuslikud ja täitmiseks kõigile kõikide tegevuste läbiviimisel. Samuti võivad seadused ÜP kehtimise jooksul muududa.</p> <p>Seega käsitleb ÜP neid teemasid üldiselt, viidates üldiselt seadusele, mitte selle punktile.</p> <p>Vajalikke kitsendusi ja piiranguid kajastame ÜP joonistel vastavalt vajadusele. Arvestada tuleb, et ÜP lahendus (maakasutus) läheb kehtestamise järgselt Maa-ameti kaardile ning seal saab ajakohaseid kitsendusi koos lahendusega vaadata. ÜP kajastab kitsenduste osas vaid koostamise hetkeseisu ning see on taustainfoks.</p> <p>Seaduse muudatused võtame teadmiseks.</p>

		<p>randushoiutöödele esitatavad nõuded on kehtestatud põllumajandusministri 25.07.2003 määrusega nr 75 „Maaparandushoiutöödele esitatavad nõuded“.</p> <p>Maaparandussüsteemi (ehitamine ja) rekonstrueerimine</p> <p>Vastavalt maaparandusseaduse § 7 lg 1 (uues maaparandusseaduses § 12 lg 1) tuleb enne maaparandussüsteemi ehitusprojekti koostamist esitada Põllumajandusametile maaparandussüsteemi projekteerimistingimuste taotlus. Vastavalt maaparandusseaduse § 5 lg 1 (uues maaparandusseaduses § 8 lg 1) loetakse ka maaparandussüsteemi rekonstrueerimine ehitamiseks.</p> <p>Looduskaitseadusest tulenevad piiranguvööndid (põhikaardile kantud veekogu piirist arvates)</p> <p>Viited seaduse punktidele</p> <p>Veeseadusest tulenev veekaitsevöönd</p> <p>Viited seadusele.</p> <p>Eesvoolu kaitsevöönd</p> <p>Uus maaparandusseadus hakkab kehtima 1. jaanuarist 2019. Uue maaparandusseadusega kehtestatakse eesvooludele kaitsevöönd, mille ulatus määratakse määrusega. Määrusega kehtestatakse maaparandussüsteemi eesvoolude ja nendel paiknevate maaparandussüsteemi keskkonnarajatiste kaitsevööndi ulatus tulenevalt eesvoolu tüübist ja valgala suurusest ning kehtestatakse kaitsevööndis tegutsemise kord. Määrus on alles koostamisel ja väga tõenäoliselt valmib see enne planeeringu vastuvõtmist.</p> <p>Viited seadusele.</p>	
		<p>3. Väärtuslik põllumajandusmaa</p> <p>Väärtusliku põllumajandusmaa määramiseks ja kaitseks on juba aastaid koostatud seaduse eelnõu. Üldplaneeringu koostamine ja menetlemine on pikk ning aeganõudev</p>	<p>3.Väärtuslike põllumaj.-maade puhul võetakse ÜP käigus VPMMM maakonnaplaneeringust tulnud kiht ja tingimused aluseks ning seda täpsustatakse vastavalt kohalikele vaja-</p>

		<p>protsess. Kuigi kavandatav seadusemuudatus veel ei kehti, oleks hea teada, kus asuvad väärtuslike põllumajandusmaade massiivid (VPMMM) ning millised kaitse- ja kasutustingimused neile kehtima hakkavad. Kõik põllumajandusmassiivid (PMM) pindalaga alates 2,0 ha kaardistatakse ja kantakse loodavasse põllumajandusmassiivide registrisse. Neile määratakse boniteet, mille põhjal arvutatakse ka maakonna ja Eesti kaalutud keskmine boniteet. Kõik PMM pindalaga alates 2,0 ha, mille boniteet ületab Eesti (või mõningal juhul maakonna) kaalutud keskmist boniteeti on automaatselt riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid (RVPMM) ja nendele ehitamine ning maa sihtots- tarbe muutmine on keelatud (on ka mõned erisused). Neid maid ei või ka metsastada. Seda kõike hakkab jälgima Põllumajandusamet.</p> <p>KOV võib ülejäänud põllumajandusmassiivide kaardile kantud põllumajandusmaa massiividest (mis ei ole riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid) omal äranägemisel veel omakorda määrata kohaliku tähtsusega põllumajandusmaa massiivid (KVPMM). Need määratakse üldplaneeringuga ja nendele ehitamist ning metsastamist hakkab jälgima KOV.</p> <p>RVPMM ja KVPMM kokku moodustavad väärtusliku põllumajandusmaa massiivid (VPMM), mis kantakse vastavasse registrisse. Registrit hakkab pidama Põllumajandusamet. Seaduse järgi määrab põllumajandusmaa massiivid PMA (sh riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid), kuid praktilise töö teeb PMK.</p>	<p>dustele. Väärtuslikke põllumajandusmaid tuleb vaadata piirkondlikus kontekstis ning konkureerivaid maakasutusi ja huve silmas pidades. Vastavad otsused langetab kohalik omavalitsus.</p>
		<p>4. Koostatavate piirangut põhjustavate objektide kaartidele lisada maaparandussüsteemi rajatiste asukohtad, mis selgitaksid kitsenduste asukohta. Üldplaneeringu koostamisel pakkuda välja, millised on ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused maaparandushoialadel, eelkõige</p>	<p>4. Käsitletakse ÜP täpsusastmes.</p>

			nendel aladel, kus kavandatakse maakasutuse ning ehitusõiguse muutmist.	
			5. Palun hoida Põllumajandusametit kursis üldplaneeringu menetlemise erinevate etappidega ja edastada planeeringu koostamisega seotud teave Põllumajandusameti Võru keskuse e-posti aadressil voru@pma.agri.ee.	5.Arvestame.
		LS 08.02.2019 nr 14.5- 1/14-1	01.01.2019 hakkas kehtima uus maaparandusseadus, millest tulenevalt muutusid eelmiste nõuete aluseks olnud paragrahvid. Palume üldplaneeringu koostamisel ja keskkonnamõju strateegilise hindamisel arvestada ka eelmises kirjas väljatoodud looduskaitsest tulenevate piiranguvõndide, veeseadusest tuleneva veekaitsevööndiga ning väärusliku põllumajandusmaa määramiseks ja kaitsmiseks koostatud seaduse eelnõuga.	Kitsendustega arvestame ÜP vajadustest lähtuvalt.
5.	Terviseamet	LS 10.12.2019 nr 9.3- 4/19/6628- 2	1.Joogivee kvaliteet Setomaa valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni võrgustiku rajamisel ja rekonstrueerimisel soovime tugineda Meremäe, Mikitamäe, Väraska ja Misso valdade ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kavadele. Arendamise kavad annavad põhjaliku ülevaate olemasolevast olukorrast, erinevatest arendusprojektidest ja nende teostamise hinnangulisest maksumusest. ÜVK arendamise eesmärgiks on tagada liitunud klientidele kvaliteetne joogivesi ja efektiivne reovee puhastamine, kindlustamaks looduskeskkonna (sh põhja- ja pinnavee) kaitset. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kättesaadavuse tagamine võimalikult paljudele elanikele peaks toimuma läbi järgmiste tegevuste: amortiseerunud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni torustike rekonstrueerimine; amortiseerunud reoveepuhastite rekonstrueerimine; amortiseerunud puurkaevpumpplate rekonstrueerimine; vajadusel ÜVK süsteemide laiendamine. Valla hajaasustusaladel, kus elanikkonna vähesuse ja	1.Võtame teadmiseks ja vajadusel arvestame ÜP koostamise käigus vastavalt vajadusele.

		<p>suhteliselt hajali paiknemise tõttu ei ole ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rajamine otstarbekas, soovitame kaasata elanikke võimalikult palju hajaasustuse programmi, et tagada joogivee kättesaadavus ja kvaliteedi parandamine ning reoveepuhastussüsteemide rajamine või kaasajastamine.</p> <p>2.Supluskohad Supelrand on selleks üldplaneeringuga määratud ala veekogu ääres, mille põhiülesanne on inimestele puhkuse võimaldamine. Supluskoht on veekogu või selle osa, mida kasutatakse suplemiseks ning sellega piirnev maismaa osa, mis on tähistatud üldsusele arusaadavalt.</p> <p>Terviseameti andmetel ei ole Setomaa vallas ühtegi veekogu, mille vee kvaliteeti oleks hinnatud lähtuvalt sotsiaalministri 03.10.2019 määruses nr 63 „Nõuded suplusveele ja suplerannale 1 .“ esitatud nõuetest. Supelranna ala ja arendustingimuste määramisel tuleb lähtuda määruse nr 63 § 3 lg 2-4 esitatud nõetest.</p> <p>Maakasutuse kavandamisel tuleb arvestada, et tegevuste planeerimisel ei halvendata seisu- ja vooluveekogude seisundit.</p> <p>3.Liiklusmüra Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemeid sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“, mis jõustus 01.02.2017. Setomaa valla territooriumil ei asu keskkonna- ja tervisemõjude seisukohalt kriitiliselt suure liikluskoormusega maanteid ega tööstusettevõtteid.</p> <p>Soovitame määrata Setomaa valla maa-alal AÕKSi § 57 järgsed mürakategooriad vastavalt maakasutuse juhtotstarbele, et tagada liiklus ja tööstusmüra siht- ning piirväärtused.</p> <p>4.Müra- ja saatetundlikud objektid Amet ei soovi müra- ja saatetundlike objektide (elamud,</p>	<p>2. Arvestame UP koostamisel.</p> <p>3. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p> <p>4. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus.</p>
--	--	---	---

		<p>mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist teede lähedusse.</p> <p>Uute teede projekteerimisel tuleb arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning et oleksid tagatud kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid.</p> <p>Uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) planeerimisel tuleb hinnata, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad nende rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.</p> <p>5. Tootmistegevuse negatiivsed mõjud</p> <p>Ameti varasemale kogemusele tuginedes juhime tähelepanu, et ka keskkonnasõbraliku tootmise puhul võivad tegevused, mida tehakse tootmisettevõtte territooriumil (kauba või toorme toomine, ladustamine, suuremõduliste detailide kokkupanek või töötlemine, jäätmete ja valmistoodangu laadimine, väljavedu, karjäärid jm) osutada müra ning õhusaastet põhjustavateks. Tootmistegevuse müra on reeglina kaootiline ja keeruline hinnata. Juhuslikud mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad lähipiirkonna elanikele põhjustada häiringuid isegi siis, kui tööstusmüra vastab normtasemetele. Soovitame uutel maa-aladel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist ka siis, kui tegemist on keskkonnasõbraliku tootmistegevusega.</p> <p>Amet on seisukohal, et müratundliku ala ja tööstusala vahele tuleks planeerida piisav puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid (ka visuaalseid) mõjusid ning tagaks müratundlikul alal (elamuala) normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga. Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, äri- või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala.</p> <p>6. Valgusreostus</p> <p>Uute kergliiklusteede planeerimisel, kui need kavandatakse</p>	<p>5. Uute ettevõtete kavandamine on Setomaa valla jaoks väga oluline, sest see loob töökohti ning võimaldab ka elanikele paremaid tingimusi (lisanduvad teenused, võimalused jm). Ettevõtted on väga erineva iseloomu ja mõjuga ning üldplaneeringus ei käsitleta neid sellises täpsusastmes, seega kui on vajadus, siis planeeritakse tootmis- ja tundlikud alad kõrvuti. Neile määratakse üldised põhimõtted negatiivsete mõjude leevendamiseks ja vältimiseks. Vajadusel, kui täpsustub kavandatava tootmisettevõtte iseloom, tuleb edaspidi igakordselt kaaluda keskkonnamõju hindamise (KMH) vajadust.</p> <p>6. Seisukohaga arvestatakse ÜP koostamise ja KSH läbiviimise käigus lähtudes ÜP üldistu-</p>
--	--	---	--

			<p>tiheasustusalade piirkonda, tuleb arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid. Samuti võib tootmisterritooriumi turvakaalutlustel valgustatud alad põhjustada häiringut.</p> <p>7.Kaitsevööndid Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte.</p>	<p>sastmest, st antakse üldised põhimõtted valgusreostuse vältimiseks. Konkreetsed valgustulahendused antakse projekti tasandil.</p> <p>7.Võimalusel arvestame, kuid juhime tähelepanu, et teatud olukordades on tee kaitsevööndisse elu- ja ühiskondlike hoonete kavandamine põhjendatud (nt linnaehituslikult). Teest tulenevat negat. mõju on võimalik ehituslike jm meetmetega leevendada.</p>
6.	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	LS 31.01.2019 nr 16-6/18-2855-004	1.Tuginedes planeerimisseaduse § 74 lõigetele 3 ning 5 teeme ettepanekuid kitsenduste seadmiseks kinnisomandile (krundile) arvestades, et detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel on üldplaneering ka projekteerimistingimuste andmise alus.	1.Siit ei selgu täpsemalt, millisel eesmärgil ning millistele objektidele soovite kitsendusi seada. Vajalike kitsenduste seadmist kaalutakse ÜP raames vastavalt vajadusele.
			2. Palume Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit ka edaspidi Setomaa valla territooriumi üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluses kaasata kui asjaomast asutust. Kontaktiks menetluses on info@ttja.ee	2.Kaasame.
			3. Palume raudtee ääres asuvate lasteasutuste, välispordirajatiste (staadion) ja elamute kruntide raudteepoolse külje piiramist aia või sobiva taimestikuga, et vältida laste ja elamupiirkonnas ka loomade ootamatut sattumist raudteemaale.	3.Kaalume vajadust ÜP käigus.
			4.Haljastuse osas palume mitte planeerida kõrghaljastust (puid sh viljapuid) rööbasteele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, põhjusteks on nii tuleohutuse kui ka nähtavuse tagamise vajadus raudteel.	4. Kaalume otstarbekust ÜP käigus.
7.	Päästeamet	LS 12.11.2018 nr 7.2-1/18046-1 04.02.2019	1.Päästeamet selgitab, et üldplaneeringus tuleb kindlasti ette näha tuletõrje veevarustus, see on oluline tagamaks kohaliku elukeskkonna turvalisust. Siseministri määruse nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“ § 54 lg 1, 2, 3 alusel on oluline	1.Veevõtukohti saame üldplaneeringus käsitleda üldiselt vastavalt ÜP täpsusastmele. Ootame Päästeametilt sisendit soovitude osas, kuidas ÜPs veevõtukohtade asukohti, juurdepääse jm vajalikku määrata. Milliste

			määrata üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel tule- tõrje veevõtukohtade asukohad, -juurdepääsud, -tüübid, -kitsendused ja tingimused rajamise kohustuse kohta.	põhimõtete alusel, arvestades et tegu on ül- disema planeeringuga, kus hooneid ei kavan- data, vaid üldised maakaustuslikud alad.
		04.02.2019	<p>1.Meile teadaolevalt ei asu Setomaa valla territooriumil üh- tegi suurõnnetuse ohuga ega ohtlikku ettevõtet. Juhul, kui valla territooriumil tulevikus asuvad suurõnnetuse ohuga või ohtlikud ettevõtted tuleb maakasutuse planeerimisel ja ehitise projekteerimisel lähtuda kemikaaliseaduses § 32 nõuetest ning aluseks võtta metoodika „Kemikaaliseaduse kohase planeeringute ja ehitusprojektide kooskõlastamise otsuse tegemine“. Metoodika on leitav Päästeameti kodule- helt: <a href="https://www.rescue.ee/et/kemikaaliseaduse-32-ju-
hendid">https://www.rescue.ee/et/kemikaaliseaduse-32-ju- hendid</p> <p>Üldplaneeringust ja muudest planeeringu juurde käivatest materjalidest peab selguma:</p> <p>2. Olemas olevad riskiallikad (käitised ja nende ohualad, üleujutusohhtlikud alad, ohtlikud teelõigud ning raudteed ja muud sõlmed, kiirgusohhtlikud objektid ja ohustatud alad) ja nende mõju hinnang olemasolevale ning sellega arvesta- mise põhjendus;</p> <p>3. Planeeritavad riskiallikad ja nende mõju hinnang plane- eritavale ning kaitsemeetmed, mida rakendatakse.</p> <p>4. Olemas olevad tuletõrje veevõtu võimalused: kus on hüdrandidivõrgustik, kus on tehis- või looduslikust veekogust tagatud tuletõrje veevõtu võimalus.</p> <p>5. Piirkonnad kus ei ole tagatud tuletõrje veevarustus ning kus tuleb planeerimise/ehitamise käigus see lahendada. Lisaks on võimalik üldplaneeringus paika panna täiendavad objektid, mille puhul on vajalik koostada detailplaneering:</p> <p>6. Suurõnnetuse ohuga või ohtlikkus ettevõttes muudatuste tegemine, mis ei nõua detailplaneeringut;</p> <p>7. Suurõnnetuse ohuga või ohtlikku ettevõtte või nende ohualasse planeerimine, kui tegemist ei ole tiheasutusala- dega.</p>	<p>1.Esialgu ei ole teada, et neid objekte kavan- datakse.</p> <p>2-8. Vastavaid teemasid puudutame ÜP täp- susastmes ning kaalume nende asjakohasust konkreetses ÜP käsitluses (nt suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete kohta käivad punktid). Setomaa valla riskianalüüsi koosta- mine on ÜP-st ja KSH-st eraldiseisev töö.</p>

			8.Kuna Setomaa vallal puudub riskianalüüs, siis arvestada üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel Lõuna-Eesti päästeala hädaolukordade riskianalüüside regionaalse kokkuvõttega (heaks kiidetud Lõuna-Eesti regionaalse kriisikomisjoni 13.11.2014 istungil). Samas soovitame teil koostada Päästeameti Lõuna pääste-keskuse metoodika alusel detailsem Setomaa valla riskianalüüs.	
8.	Muinsuskaitse- amet	LS 23.11.2018 nr 1.1- 7/2376-1	1.Setomaa valla üldplaneeringu koostamisel tuleb lähtuda riikliku kaitse all olevatest kultuurimälestistest ja nende kaitsevöönditest. Mälestised näitavad piirkonna ning kultuurimaastiku ajaloolist mitmekihilisust, mistõttu tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avalike huvidega. Mälestisi ümbritseva kaitsevööndi mõte on tagada mälestise säilimine ajalooliselt väljakujunenud maastikstruktuuris ja mälestist väärstavas keskkonnas, vältida mälestist ja ümbritsevat keskkonda kahjustavaid tegevusi. Õuealadest väljapoole jäävate mälestiste puhul tuleb tagada igaühe vaba juurdepääs mälestisele päikesetõusust loojanguni (muinsuskaitseseadus § 26 lg 2).	1.Arvestame ÜP täpsusastmes.
			2.Mälestiste nimekiri on kättesaadav Kultuurimälestiste riiklikus registris, millel on olemas riskasutus Maa-ameti põhikaardiga (vt register.muinas.ee). Vastavalt muinsuskaitseaduse § 25 lg 3 on kinnismälestiste kaitsevöönd 50 meetri laiune maa-ala mälestise väliskontuurist juhul, kui ei ole määratud teisiti. Mälestisel ja mälestise kaitsevööndis kehtivad muinsuskaitseadusest (§ 24 ja § 25) tulenevad kitsendused. Muuhulgas on Muinsuskaitseameti ning linna- ja vallavalitsuse loata kinnismälestisel keelatud kinnistute piiride muutmine ja kruntimine, maakasutuse sihtotstarbe muutmine, teede rajamine ja remontimine, kaitsevööndis teede, kraavide ja trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd.	2.Võtame teadmiseks ja arvestame ÜP täpsusastmes.
			3. Planeeringualale jäävate maa-alaliste arheoloogiamälestiste (asulakohad, maa-alused kalmistud,	3. Võtame teadmiseks ja arvestame ÜP täpsusastmes.

		kalmed, muistsed põllud jms) väliskontuurid on nähtaval Maa-ameti põhikaardil kultuurimälestiste kihil. Küsimuste korral palume ühendust võtta Muinsuskaitseameti kartograafia nõunikuga (kalle.lange@muinsuskaitseamet.ee).	
		4. Kultuurimälestiste riikliku registri andmetel jääb Setomaa valla territooriumile 687 mälestist, neist 185 arheoloogia- ja 481 kunstimälestist. Ehitismälestistest asuvad Setomaa vallas Värskas õigeusu kirik ja Saatse õigeusu kirik.	4. Võtame teadmiseks ja arvestame ÜP täpsusastmes.
		5. Kultuuripärandi käsitlemisel lähtuda 2018. a Rahandusministeeriumi koostatud juhises „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“ ptk 4.7. https://planeerimine.ee/static/sites/2/uldplaneeringu_juhis_final.pdf Juhime tähelepanu, et mälestiste kasutuses hoidmine ja kasutuseeta mälestistele uue funktsiooni leidmine peaks olema üldplaneeringus käsitletav teema.	5. Võtame teadmiseks ja arvestame ÜP täpsusastmes. ÜP annab aladele väga üldised ja paindlikud maakasutuse otstarbed, liiga täpsuseid funktsioone pole mõtet määratleda.
		6. Kultuuripärand ei ole vaid Muinsuskaitseaduse alusel kultuurimälestiseks tunnistatud objektid ja alad vaid kultuuriväärtuslik keskkond laiemalt. Vt Ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsioon Artikkel 1 (RT II 1995, 10, 53), Euroopa arhitektuuripärandi kaitse konventsioon Artikkel 1 (RT II 1996, 36, 133) ja Arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsioon Artikkel 1 p 3 (RT II 1996, 36, 134). Oluline on kultuuripärandi säilimise ja kättesaadavuse (juurdepääsu) tagamine. Korrastatud ja hoitud kultuuriväärtused loovad paremat ja atraktiivsemat elukeskkonda, mis omakorda aitab kaasa üldisele elukvaliteedi tõusule, loob töökohti, elavdab majandust ja kasvatab piirkonna konkurentsivõimet. Oluline on planeeringutega tagada ka soodsad eeldused ja võimalused kultuuripärandi säilimiseks.	6. Arvestame lähtuvalt kohalikest vajadustest ning käsitleme vajadusel ÜP täpsusastmes.
		7. Üldplaneeringu ülesanded on vastavalt Planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 16 ka miljöövärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Pakume Teile miljöövärtuslike alade ja väärtuslike	7. Arvestame lähtuvalt kohalikest vajadustest ning käsitleme vajadusel ÜP täpsusastmes.

		<p>üksikobjektide määramisel alusmaterjaliks Muinsuskaitseameti poolt viimastel aastatel tellitud valdkondade inventeerimisi ja analüüse. Kõik need on saadaval Muinsuskaitseameti arhiivis Pikk tn 2 Tallinnas ja valdav enamus digitaalselt Muinsuskaitseameti kodulehelt ja registritest, sh:</p> <p>Maaehituspärandi andmekogu https://register.muinas.ee/public.php?menuID=rehemaja&action=list Matmispaikade register - https://register.muinas.ee/public.php?menuID=burialplace Muistised ja pärimuspaigad - https://register.muinas.ee/public.php?menuID=placeinfo Militaarpärand - https://register.muinas.ee/public.php?menuID=militaryheritage 20. sajandi väärtuslik arhitektuur - https://register.muinas.ee/admin.php?menuID=architecture</p>	<p>Konkreetsemad arhiivimaterjalid, mida meil võiks olla kasulik teada, palume meile edastada digitaalselt.</p>
		<p>8. 2007- 2012 aastal viidi läbi Kultuuriministeeriumi ja Muinsuskaitseameti eestvõttel Eesti 20. sajandi väärtusliku arhitektuuri kaardistamise ja analüüsi projekt eesmärgiga kaardistada ning korraldada arhitektuuripärandi kaitset. Inventeerimise aruandes juhitakse tähelepanu ehitistele, mis vajavad riikliku kaitse alla võtmist, Muinsuskaitseameti poolt arvele võtmist või omavalitsuste poolset kaitset. Võrumaa 20.sajandi arhitektuuri inventeerimise tööga on võimalik tutvuda:</p> <p>https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/maakondlikud%20ylevaated/vorumaa/vorumaa.pdf</p> <p>Inventeerimise ajal asus osa praegusest Setomaa vallast haldusterritoriaalselt Põlvamaal, sellele osale annab selgust Põlvamaa 20.sajandi arhitektuuri inventeerimine https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/maakondlikud%20ylevaated/polvamaa/Polvamaa_ehitusparand.pdf</p> <p>Setomaa valla territooriumil asuvad järgmised väärtuslikud</p>	<p>8.Kaalume ÜP koostamise käigus.</p>

		<p>20.sajandi arhitektuuri inventeerimisel kaardistatud hooned: Obinitsa külas Kalju talu, Võmmorski külas Piusa piirivalvekordon, Meremäe külas Meremäe vallamaja, Napi külas Luhamaa rahvamaja.</p> <p>Lisaks hoonetele on väärtuslikuks 20.sajandi ehitiseks Obinitsa paisjärve ülejooks.</p> <p>Soovitame säilitada ja hoida nende arhitektuurset väärtust läbi üldplaneeringus miljööväärtuslikuks alaks või väärtuslikuks üksikobjektiks tunnistamise.</p>	
		<p>9. Enamus maakondades on mõni aeg tagasi tehtud ka väärtuslike maastike teemaplaneeringud, mis peaksid olema üldplaneeringute üheks sisendiks – need eeldavad edaspidistes planeeringutes piiride täpsustamist ja kasutuskorra seadmist. Paljud väärtuslikud maastikud on näiteks põlised külad ja mõnes maakonnas on mõisasüdamed väärtuslike maastike hulka loetud.</p>	<p>9.Võtame aluseks ja vajadusel täpsustame ning käsitleme ÜP-s.</p>
		<p>10. Muinsuskaitseamet juhib tähelepanu järgmistele analüüsimist vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võivaid mõjusid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus. Väärtust võiks omistada ajaloosündmustega või kohapeal tuntud muistenditega seotud paikadele, kultuuritegelaste elu ja tegevusega seotud paikadele, kohalikele inimeste eneseteadvustamise ja samastumise kohtadele; - võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad. Piirkondi, kus arheoloogiamälestiste kontsentratsioon on eriti suur, tuleb arvestada mälestistele sobiliku keskkonna säilitamisega ning asjaoluga, et muinas- ja keskaegsete asustuskeskuste läheduses võib olla veel leidmata kultuuriväärtusi (asulakohti, kalmeid, rauasulatuskohti jms). Mälestiste rühmale sobilik keskkond on traditsiooniline ajaloolise asustusstruktuuriga maastik; - olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla nii tüüpilisus kui erilisus. Et määrata küladesse ehitamise ja maakasutamise tingimused, soovitame analüüsida külade 	<p>10. Kaalume ÜP koostamise käigus ning käsitleme vajadusel neid teemasid ÜP vajadustest ja täpsusastmest lähtuvalt.</p>

		<p>väljakujunenud struktuuri ja pidada oluliseks nende säilitamist. Oluliseks tuleb pidada väärtusliku miljöoga külade krundi suurusi, hoonestuse ja kujundamise elemente, hoonestusstruktuuri ja maakasutust. Uut hoonestust ja maakasutust tuleb sobitada vanaga olemasolevaid väärtusi rikkumata. Väärtuslikud on piirkonnad, kus on algupäraselt säilinud taluarhitektuuri, on jälgitav ajalooline asustusstruktuur ja teedevõrk, traditsiooniline maakasutus;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ajalooliselt väärtuslikud objektid, sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähised jne ning nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine; - maastikupilt, sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine; - väärtuslike maastike piiride täpsustamine. Keskkonna kultuuristamisel varasemate põlvkondade töö väärtustamine. Ajaloolise väärtusega on maastikumuster, kus võib leida muinasaegseid, mõisaaegseid, taluaegseid ja kolhoosiaegseid maastikke. Olulised on maastikud, kus on kiviaiad, -vared, lahtised madalad kraavid, alleed, veskite paisud, veskijärved jms. - kultuurilise eripära säilimine talude planeeringutes, ehitistes, rajatistes, aedades, parkides jm. 		
		<p>11. Täiendavate küsimuste korral palume pöörduda Muinsuskaitseameti Võrumaa vaneminspektori poole. Kokkuvõttes tuleks planeerimisprotsessi käigus analüüsi tulemusel defineerida ning esile tõsta konkreetse piirkonna identiteedi säilimise tagamiseks oluline osa kultuuripärandist.</p> <p>Muuhulgas palume kultuuripärandi säilimiseks vajalike tingimuste ja eeldustega arvestada ka teiste teemade/valdkondade planeerimise käigus. Vajaduse ja soovi korral oleme valmis planeerimisprotsessides osalema, sh töökoosolekutel.</p>	<p>11.Võtame teadmiseks, teeme koostööd, kultuuripärandi säilitamise meetmed selguvad ÜP käigus.</p>	
	Lennuamet	LS	<p>Lennuametil puuduvad ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele.</p> <p>Lennuametile teadaolevalt ei ole valla territooriumil avalikus</p>	-

		22.11.2019 nr 4.6- 8/19/4954- 2	kasutuses olevaid lennupõlvu ega kopteriväljakuid. Samuti ei ulatu teadaolevate lennupõlvude lähiumbruse piirangupinnad valla territooriumile.	
	Politsei- ja Piirivalveamet	Algamine 26.10.2018 nr 2.1- 3/30646-2	Kagu politseijaoskonna poolt soovime osaleda Setomaa valla üldplaneeringu koostamisel, et aidata kaasa turvalisema elukeskkonna loomisel. Meie kontaktideks on piirkonnavanem Katrin Satsi, katrin.satsi@politsei.ee ning piirkonnapolitseinik Consuelo Laanemäe Räim, consuelo.laanemae-raim@politsei.ee .	1.Arvestame.
		LS 08.02.2019 nr 2.1- 3/436-2 26.10.2018 nr 2.1- 3/30646-2	Kagu politseijaoskond on tutvunud Setomaa valla üldplaneeringu lähtekohtadega ning täiendavaid ettepanekuid ei ole. Soovime osaleda töögruppides, kui arutusele tulevad teemad, mis puudutavad transpordivõrgustikku, riigikaitsealast maa-ala, puhke- ja virgestusalasid ning liikluskorralduse üldiseid põhimõtteid. Politsei poolseks kontaktisikuks on piirkonnavanem Katrin Satsi, e-post katrin.satsi@politsei.ee .	1.Võimalusel kaasame.
	Veterinaar- ja Toiduamet	13.07.2018 nr 1.1- 23/6410	Kirja sisu on asutusesiseseks kasutamiseks.	-
	Veeteedeamet	LS 17.01.2019 nr 6-3- 1/31	Oleme tutvunud Teie poolt saadetud Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusega ning teatame, et Veeteede Ametil ei ole täiendavaid ettepanekuid.	-
	Ministeeriumid			
9.	Kaitseministeerium	LS 04.02.2019 nr 12- 1/19/62	Palume UP koostamisel arvestada ja käsitleda: 1. üle 28 m kõrged ehitised ning mistahes kõrgusega tuulikud ja tuulepargid kogu valla territooriumil võivad mõjutada riigikaitsealase ehitise töövoimet. Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada kõigi mistahes kõrgusega tuulegeneraatorite ja tuuleparkide ning üle 28 m kõrguste ehitiste planeeringud, projektid, projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõud või ehitusteatised. Koostööd	1.Arvestame.

			Kaitseministeeriumiga on soovitatav alustada võimalikult varases etapis;	
			2. Kaitsevägi ja Kaitseliit kasutavad metsaseaduse § 36 alusel metsaalasid riigikaitseväljaõppe korraldamiseks ka väljaspool harjutusvälju. Väljaõppe ajal tuleb ümbritsevate alade elanikel ja kasutajatel arvestada teatud müra leviku ning raskesõidukite ja inimeste liikumisega.	2.Võtame teadmiseks.
	Maaelu- ministeerium	Algamise eel 13.11.2018 nr 4.1- 5/5575-1	Teemad samad mis järgnevas kirjas.	-
		LS 20.05.2019 nr 4.1- 3/628	1.Põllumajanduslikul tegevusel on otsene seos maaga ja sellel toodetava toiduga, mida inimesed vajavad eluspüsimiseks – põllumajanduslikule tegevusele ei ole toidu tootmisele alternatiivi. Seetõttu tuleb kasutada kõiki planeerimisseaduses sätestatud võimalusi ja tagada, et väärtuslik põllumajandusmaa ei läheks põllumajanduslikust kasutusest välja ning et seda ka edaspidi oleks võimalik sihipäraselt kasutada. Kehtestatava planeeringuga seatud kaitse- ja kasutustingimused peaksid seega tagama väärtusliku põllumajandusmaa säilimise põllumajandustoodete tootmiseks, et tagada riigi toidujulgeolek.	1.Väärtuslike põllumaj.-maade puhul võetakse ÜP käigus VPMMM maakonnaplaneeringust tulnud kiht ja tingimused aluseks ning seda täpsustatakse vastavalt kohalikele vajadustele. Väärtuslikke põllumajandusmaid tuleb vaadata piirkondlikus kontekstis ning konkureerivaid maakasutusi ja huve silmas pidades. Vastavad otsused langetab kohalik omavalitsus. Võimalusel arvestame väärt. PM säilitamisega, kuid samas soovime tagada maakasutuse mitmekülgsuse.
			2.Maaeluministeerium ettepaneku üldplaneeringus väärtusliku põllumajandusmaa määramisel järgida põhimõtet, et väärtusliku põllumajandusmaa massiiv on maatulundusmaa sihtotstarbega põllumajandusmaa (haritava maa ja loodusliku rohumaa kõlvik) massiiv, mis vastab järgmistele tunnustele: - asub küla või aleviku territooriumil, - mille suurus on kaks hektarit või rohkem, - mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne või suurem riigi põllumajandusmaa kaalutud keskmisest boniteedist. Selles maakonnas, mille põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet on riigi keskmisest	2.Võimalusel arvestame.

			boniteedist madalam, on väärtuslik see põllumajandusmaa massiiv, mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne või suurem selle maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmisest boniteedist. Esialgsete arvestuste kohaselt on Võru maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet 38 hindepunkti.	
			3.Eespool toodud tunnustele vastava põllumajandusmaa massiivi peaks kohaliku omavalitsuse üksus planeeringuga määrama väärtusliku põllumajandusmaa massiiviks, seades selle kohta kaitse- ja kasutustingimused, mis tagaksid väärtusliku põllumajandusmaa säilimise põllumajandustoodete tootmiseks.	3. Vt vastus punktile 1.
			4. Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 18 kohaselt määratakse üldplaneeringuga planeeringuala üldised kasutus- ja ehitustingimused, sealhulgas ka näiteks maakasutuse juhtotstarve. Sama paragrahvi lõike 4 kohaselt on maakasutuse juhtotstarve üldplaneeringuga määratav maa-ala kasutamise valdav otstarve, mis annab kogu määratud piirkonnale edaspidise maakasutuse põhisuunad. Väärtuslikule põllumajandusmaale tuleks Maaeluministeeriumi arvates seega määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve, et väärtuslik põllumajandusmaa ei läheks põllumajanduslikust kasutusest välja ja et oleks tagatud väärtusliku põllumajandusmaa säilimine põllumajandustoodete tootmiseks.	4. Hajaasustusse ei ole mõistlik põllumajandusmaa ega metsamaa juhtotstarvet määrata, kuna seal on juhtotstarbeid paindlikumalt käsitletud. Väärt. PM säilitamiseks antakse üldised tingimused, mida nende alade kavandamisel arvestada.
	Keskkonna- ministeerium			
	Sise- ministeerium	LS 12.12.2019 7-5/2965-4	Siseministeeriumil puudub täna vajadus Setomaa valla üldplaneeringus riigikaitse otstarbega maa-alade ja riigikaitseobjektidest tulenevate piirangute määramiseks. Kooskõlastame Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse vaikumisi ilma täiendavate märkusteta. Samas palume informeerida ministeeriumit tulevikus juhul, kui valla territooriumile planeeritakse ehitada või rajada	-

			kõrgemaid ehitisi (hooned, tuulepark vms) või kehtestatakse droonide lennupiirangu ala, et saaksime analüüsida, kuidas nimetatud arendused ja võimalik lennupiirangu alad võivad mõjutada ministeeriumi valitsemisala asutuste ülesannete täitmist, sideteenuste levi ning võimalike riigikaitselistest objektidest tulenevaid vajadusi ja piiranguid.	
	Naaber omavalitsused			
	Räpina vald	LS -		Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
	Võru vald	LS -		Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
	Rõuge vald	LS -		Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
	Muud riiklikud asutused			
	Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	Eelseisu-koht 18.03.2019 3-1.1/1069	1.Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) annab käesoleva kirjaga kohalikule omavalitsusele teada, et RMK soovib osaleda ja olla kaasatud Teie omavalitsuse üldplaneeringu koostamise etappides. Materjalid ja teated palume elektrooniliselt saata e-kirjaga aadressile rmk@rmk.ee. Samuti palume saata aadressile rmk@rmk.ee MapInfo formaadis üldplaneeringu digitaliseeritud kaardikihid nende valmimisel.	1.Võtame teadmiseks.
		LS 26.04.2019 nr 3- 1.1/1383	1. Ühtlasi anname teada, et soovime olla kaasatud ka järgnevatel Setomaa valla üldplaneeringu koostamise etappidel. Palume lisada RMK kaasatavate nimekirja. Materjalid ja teated palume elektrooniliselt saata e-kirjaga aadressile polvamaa@rmk.ee. Samuti palume viidatud aadressile saata kõik üldplaneeringu kaardikihid (MapInfo formaadis).	1. Võtame teadmiseks.

		<p>2.Metsaseaduse § 48 punkti 1 ja 2 alusel on RMK põhiülesanne Setomaa valla territooriumil asuva Keskkonnaministeeriumi, Kaitseministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsetava riigimetsa majandamine. Riigimetsa majandamise eesmärk on tagada metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästev majandamine. Metsa majandamine on säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse.</p> <p>RMK on seisukohal, et Setomaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega. Kõik riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud.</p>	<p>2.Võimalusel arvestame, ÜP raames on lisaks riiklikele huvidel ka kohalikud vajadused, mida vallavalitsus vaagima peab.</p>
		<p>3.Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada metsamaale kavandatavad mittemetsamajanduslikel eesmärkidel teostatavate tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sealhulgas käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust.</p>	<p>3.Vajadusel käsitleme teemat üldplaneeringus üldisel tasemel.</p>
		<p>4.RMK, riigimetsa majandajana, teeb ettepaneku - täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sealhulgas sotsiaal-majanduslikku hinnangut, seatavate piirangute mõjude analüüsi peatükiga. Mõjude analüüs peab käsitlema üldplaneeringuga määratavate puhke-virgestusmaade, väärtuslike maastike, asula-ehitiste kaitseks õhusaaste-müra-tugeva tuule eest kaitseks, tuleohu vähendamiseks-leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist.</p>	<p>4. Arvestatakse lähtudes ÜP täpsusastmest ja ÜP-ga kavandatavast tegevusest ning KeHJS-ega sätestatud KSH ülesannetest. Selgituseks: 1) Lähtuvalt KeHJS-e §-st 40 ei hinnata KSH käigus sotsiaal-majanduslikku mõju, vaid mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale. 2) Tuleb juhtida tähelepanu, et RMK üheks ülesandeks on ka säästliku rekreatiivse looduskasutuse korraldamine riigimetsas, mistõttu ei ole asjakohane käsitleda puhke- ja virgestusmaade määramist riigimetsa maale piiranguna RMK tegevusele. Puhke- ja</p>

				virgestusmaade kavandamine avaldab positiivset mõju inimese tervisele ja heaolule (sotsiaalsetele vajadustele). 3) Väärtuslikud maastikud on määratud maakonnaplaneeringutega või mõne muu varasema strateegilise planeerimise dokumendiga ja võetakse nendest koostatavasse ÜP-sse üle. Koostatava ÜP KSH-s ei ole asjakohane hakata hindama varasemate strateegilise planeerimise dokumentidega määratud väärtuslike maastike mõju. 4) PlanS-i § 75 lg 1 punktis 21 nimetatud ÜP ülesande täitmise vajadust ja võimalusi hinnatakse KSH käigus lähtuvalt sellest, kas ÜP koostamise käigus tekib vajadus seada asula või ehitise kaitseks piiranguid lageraielangi suurusel ja raievanusele.
			5.Üldplaneeringu dokumentides palume märkida RMK poolt majandatavate metsade osas, et lubatud on kõik raieliigid. Üksikasjalikud kavad puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike, asulaehitiste kaitseks õhusaastemüra-tugeva tuule eest kaitseks, tuleohu vähendamiseks-leviku tõkestamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega. Selliste kavade koostamisel peame vajalikuks arvestada metsade olemist, kasvutingimusi, vanuselise jagunemist ja neile aladele planeeritavate täiendavate piirangutega metsade olemist ja koosseisu pikemas perspektiivis.	5.Kaalume üldplaneeringu koostamisel.
19.	Eesti Erametsa Liit	LS 01.02.2019	1. Kui üldplaneeringuga kavandatakse senist metsamajandamise praktikat muuta, tuleb muudatusega hõlmatud maaomanikke käsitleda planeerimisseaduse § 76 lõike 2 kohaselt isikuna, kelle õigusi planeering võib puudutada ning §76 lõike 4 kohaselt ka teavitada. Teavitamine peab olema individuaalne.	1.Võtame teadmiseks.
			2. Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 21 alusel ei saa planeeringuga lageraiet keelata, saab seada piiranguid	2.Võtame teadmiseks, kuid ühtlasi lisame omalt poolt, et PlanS käsitleb ka kõiki muid

			langi suuruse ja raievanuse osas. Lisaks eeldab senisele metsanduslikule tegevusele piirangute seadmine Metsaseaduse § 23 1 alusel metsaomanikega kokkuleppe saavutamist.	tegevusi, mis on KOV jaoks vajalikud. Juhul kui avalikest huvidest lähtuvalt on vajalik lageraiele piiranguid seada, siis saab seda kokkuleppel maaomanikuga ÜP raames teha.
			3. Planeeringute käigus tehtud piirangute tulemusel tuleb omanikule saamata jäänud tulu kompenseerida sarnaselt Natura alal tehtud piirangutele.	3. Võtame teadmiseks, kuid täies mahus selle põhimõttega ei nõustu, sest planeeringu käigus seatavad piirangud on väga erineva ulatusega ning ei ole üks-üheselt võrreldavad Natura aladega. ÜP kitsenduste seadmisel kaalub KOV erinevaid huve, proportsionaalsust jm aspekte.
	Taristu valdajad			
21.	AS Eesti Raudtee	LS 04.02.2019 nr 21-4/37-1	1. Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73.	1.Arvestame
			2. Hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveereemist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooni ning müraga. Uute hoonestusalade rajamise korral raudtee vahetusse lähedusse ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra, vibratsioon) leevendamiseks.	2.Võtame teadmiseks.
			3. Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus.	3.Kaalume ÜP käigus
			4. Näha ette meetmed takistamaks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljapool ametlikke ülekäigu- ja ülesõidukohti.	4.Kaalume ja käsitleme ÜP käigus vastavalt selle täpsusastmele.
			5. Kajastada raudteemaal paiknevad avalikult kasutatavad teed (tänavad, kergliiklusteed, parklad, platsid) ja raudteeületuskohad.	5.Võimalusel käsitleme üldplaneeringu täpsusastmes.

			6. AS-il Eesti Raudtee ei ole planeeritud perspektiivis Setomaa valla piires raudtee infrastruktuuri laiendamist, mis nõuaks täiendava transpordimaa reserveerimist. Kõik võimalikud raudtee infrastruktuuri arendamist puudutavad tegevused jäävad raudteemaa kinnistute piiridesse.	6.Võtame teadmiseks.
Elering AS	LS 15.11.2019 nr 11- 4/2019/93 4-2		1.Käesoleva kirjaga edastame Teile info Setomaa vallas Elering AS-le kuuluvate olemasolevate elektri- ja gaasitaristu objektide kohta. Lisaks saadame olemasoleva taristu Shape failid (Lisa 1), mis võimaldavad taristu kanda maakonna vektorkaardile. 2. Eleringi elektrivõrgu muutusi Setomaa vallas planeeritud ei ole.	1-2. Võtame teadmiseks ja arvestame üldplaneeringus vastavalt vajadusele.
Elektrilevi OÜ	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Telia Eesti AS	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Elisa Eesti AS	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Tele2 Eesti Akt-siaselts	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Eesti Lairiba Arenduse AS	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
OÜ Setomaa Haldus				Kiri saadetud 12.11.2019, ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Eesti Gaas AS	LS -			Ei ole 30 p jooksul vastanud, kaasatakse uuesti kooskõlastuse faasis.
Kohalikud maaomaniku jt huvigrupid				

Metsatervenduse Osaühing	LS 01.04.2019 nr 4-38/L	<p>1.Metsatervenduse Osaühingul on soov olla kaasatud Setomaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise protsessi. Metsatervenduse Osaühing (registrikood: 10224657) omab Setomaa vallas järgmiseid kinnistuid katastritunnustega: 46503:005:0538; 46503:005:0539; 73201:001:0251.</p> <p>Käesolevaga anname ka teada, et soovime olla kaasatud Setomaa valla üldplaneeringu koostamisse vastavalt planeerimisseaduse paragrahvile 76, meie kontakt on kaja@eestimetsad.ee . Palume üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise protsessi puudutav info saata sellele aadressile.</p> <p>Ühtlasi anname teada, et soovime oma kinnistustel jätkata tavapärase metsamajandamisega metsaseaduse alusel.</p>	1.Võtame teadmiseks ja kaalume ÜP käigus.
OÜ Metsagrupp	LS 03.05.2019 7-5/1120	<p>1.OÜ Metsagrupp soov olla kaasatud Setomaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise protsessi. OÜ Metsagrupp 10044866 omab Setomaa vallas järgmiseid kinnistuid:</p> <p>46001:002:0630 Võru maakond, Setomaa vald, Jaani</p> <p>93401:007:0434 Võru maakond, Setomaa vald, Säpin</p> <p>Käesolevaga anname ka teada, et soovime olla kaasatud Setomaa valla üldplaneeringu koostamisse vastavalt planeerimisseaduse paragrahvile 76, meie kontakt on info@metsagrupp.ee Ühtlasi anname teada, et soovime oma kinnistutel jätkata tavapärase metsamajandamisega ja põllumajandusega seaduse alusel.</p>	1. Võtame teadmiseks ja kaalume ÜP käigus.
Abi Kinnisvara ja Raamatupidamine OÜ, Silla 1 kinnistu omanik	18.04.2018	<p>1.Taotleja taotleb temale kuuluval kinnistul Silla 1, Võõpsu küla, Setomaa vald, Võru maakond (katastriüksus 46501:001:0235 registriosa 2970650) kallasraja sulgemist ja sellest möödapääsu võimaldamist, vastavalt Keskkonnanõuandjate seaduse § 39 lg (2) alusel ja selle kandmist Setomaa valla üldplaneeringule.</p>	1.Kaalutakse ÜP käigus.

Vaikuse tn 1 omanik	LS 4.03.2019	1.Palun arvestada UP koostamisel Värskas alevikus Vaikuse tn 1 krundil elamumaa sihtotstarbe võimalust.	1. Võtame teadmiseks ja kaalume ÜP käigus.
Valga Puu OÜ	LS 12.04.2019	1.Valga Puu OÜ (registrikood: 10600304) omab Setomaa vallas järgmiseid kinnistuid (nimekiri lisatud eraldi). Käesolevaga anname ka teada, et soovime olla kaasatud Setomaa valla üldplaneeringu koostamisse vastavalt planeerimisseaduse paragrahvile 76, meie kontakt on info@valgapuu.ee. Ühtlasi anname teada, et soovime oma kinnistustel jätkata tavapärase metsamajandamisega metsaseaduse alusel.	1. Võtame teadmiseks ja kaalume ÜP käigus.
Karo Mets OU, karomets@karomets.ee	LS 8.05.2019	1. Omades Setomaa vallas metsamaad juhime Teie tähelepanu sellele, et metsanduslik tegevus maatulundusmaal on pikaajaline protsess, mis eeldab järjepidevust. Metsaomanikuna planeerime oma tegevusi alates uue metsapõlve rajamisest ja hooldamisest kuni küpse metsa lageraieni. Kui plaanite üldplaneeringuga senist metsamajandamise praktikat muuta palume Teil meeles pidades, et metsaomanikuna oleme planeerimisseaduse § 76 lõike 2 kohaselt isik, kelle õigusi planeering võib puudutada ning §76 lõike 4 kohaselt ka teavitada planeeritavatest muudatustest. Teavitamine sellisel juhul peab olema individuaalne. Planeerimisseaduse kohaselt tuleb üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi erinevatest etappidest metsaomanikke, kelle õigusi planeering võib puudutada kaasata planeerimisseaduse § 81 lõike 1; § 82 lõike 4; § 85 lõike 1; § 87 lõigete (1) ja (5); § 88 lõigete (1) ja (3) sätteid jälgides.	1. Võtame teadmiseks.
		2. Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 21 kohaselt on üldplaneeringu üheks ülesandeks asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine.	2. Võtame teadmiseks ja kaalume ÜP käigus. Juhime tähelepanu, et PlanS § 74 lõige 3 ja § 75 lõige 1 punktide 10, 13, 14, 16, 18, 20, 21 alusel saab ÜP raames seada kitsendusi.

			<p>Metsaseaduse 231 sätestab: planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele.</p> <p>Eeltoodust tuleneb, et Planeerimisseaduse § 75 lõike 1 punkti 21 alusel ei saa planeeringuga lageraiet keelata, saab seada piiranguid langi suuruse ja raievanuse osas. Lisaks eeldab senisele metsanduslikule tegevusele piirangute seadmine Metsaseaduse § 231 alusel metsaomanikega kokkuleppe saavutamist.</p>	
			<p>3. Metsandusliku tegevuse majanduslik tulu tekib metsaomanikele peamiselt uuendusraiate käigus. On metsatüpe, kus metsa uuendamise võttena saab rakendada ainult lageraiet. Lageraiete keelamine tähendab metsaomanikule saamata jäänud tulu ning metsaomanikuna on meil õigustatud ootus, et see kompenseeritakse.</p> <p>Kuna meie, kui metsaomaniku jaoks ei ole oluline millise regulatsiooni alusel piirang kehtestatakse, tuleb planeeringute käigus tehtud piirangute tulemusel saamata jäänud tulu koheselt ning õiglaselt kompenseerida.</p>	3. Võtame teadmiseks. ÜP kitsenduste seadmisel kaalub KOV erinevaid huve, proportsionaalsust jm aspekte.
			<p>4. Oleme valmis Teiega planeeringute koostamisel koostööd tegema ning vastama Teie päringutele ning küsimustele, mis puudutavad metsade majandamist.</p>	4.Võtame teadmiseks.
	Talitus			
	Rahandusministeerium	LS 11.02.2019 nr 14- 11/99-2	<p>Lähtuvalt PlanS § 81 lõikest 2 teeme järgmised ettepanekud:</p> <p>1.PlanS § 76 lõigete 1-3 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutusega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb. Samuti kaasatakse</p>	1.Arvestame.

			koostamise isikud, kelle õigusi ja huve planeering võib puudutada. Üldplaneeringu lähteseisukohade ja KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 5 on esitanud nimekiri, keda planeerite menetlusse kaasata. Palume nimekirja lisada Telia AS, Tele 2 Eesti AS, Elisa Eesti AS (sidepaigaldised planeeringualal) ja Elering AS (elektripaigaldised planeeringualal).	
			2. PlanS § 6 punkti 12 kohaselt esitatakse lähteseisukohtades planeeringu koostamise eeldatav ajakava. Palume lähteseisukohtade peatükis 4 esitatud protsessi eeldatav ajakava üle vaadata ja täpsustada, kuna kavandatud tegevused on tänaseks läinud ajaliselt nihkesse.	2.Ajakohastatud.
			3.Palume hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Võru talitust kursis Setomaa valla üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest.	Võtame teadmiseks.